

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Реферат о урађеној докторској дисертацији кандидаткиње Драгане Рошуљ

Одлуком 05-01 бр 3/60-1 од 29.05.2024. године, именовани смо за чланове Комисије за преглед, оцену и одбрану докторске дисертације кандидаткиње **Драгане Рошуљ** под насловом

„Концепт стратешког управљања малим и средњим предузећима заснован на процесима менаџмента знањем“

и на основу тога подносимо следећи

РЕФЕРАТ

1. УВОД

1.1. Хронологија одобравања и израде дисертације

Кандидаткиња Драгана Рошуљ је 2015. године уписала докторске академске студије на Факултету организационих наука, Универзитета у Београду (студијски програм: Менаџмент).

Након што је положила све предвиђене испите, кандидаткиња је 23.09.2022. године пријавила Приступни рад на докторским студијама. Одлуком 05-01 бр. 3/112-4 од 07.09.2022. године, формирана је Комисија за преглед и одбрану Приступног рада и оцену научне заснованости пријављене докторске дисертације. За потенцијалног ментора рада је именован др Дејан Петровић, редовни професор. Приступни рад под насловом „Концепт стратешког управљања малим и средњим предузећима заснован на процесима менаџмента знањем“ одбрањен је 28.09.2022. године.

Одлука о усвајању извештаја Комисије о научној заснованости пријављене докторске дисертације донета је на Наставно-научном већу Факултета организационих наука 12.10.2022. године, 05-01 бр. 3/163-3. Одлуком Већа научних области техничких наука Универзитета у Београду од 14.11.2022. 02 бр. 61206-4533/2-22 дата је сагласност на предлог теме докторске дисертације Драгане Рошуљ под називом „Концепт стратешког управљања малим и средњим предузећима заснован на процесима менаџмента знањем“. На Наставно-научном већу Факултета организационих наука од 30.11.2022. године одобрена је израда докторске дисертације кандидата Драгане Рошуљ. За ментора је именован проф. др Дејан Петровић.

Ментор проф. др Дејан Петровић 22.05.2024. године известио Наставно-научно веће Факултета организационих наука да је Драгана Рошуљ завршила израду докторске дисертације. Наставно-научно веће Факултета организационих наука је одлуком 05-01 бр. 3/60-1 од 29.05.2024. године именовало Комисију за оцену и одбрану завршене докторске дисертације у саставу:

1. др Дејан Петровић, редовни професор, Универзитет у Београду, Факултет организационих наука;
2. др Марко Михаић, редовни професор, Универзитет у Београду, Факултет организационих наука – председник Комисије;
3. др Небојша Бојовић, редовни професор, Универзитет у Београду, Саобраћајни факултет

1.1. Научна област дисертације

У оквиру ове докторске дисертације истражене су могућности дефинисања концепта стратешког управљања малим и средњим предузећима (МСП) заснованог на процесима менаџмента знањем, посебно прилагођен малим и средњим предузећима. Имајући у виду да у реалним условима пословања мала и средња предузећа у недовољној мери примењују праксу менаџмента знањем, најчешће због недостатка времена, ресурса за примену програма и процеса менаџмента знањем и придавања значаја свакодневним активностима, али и недовољно искуства у управљању знањем, требало је дефинисати решење за МСП, а које се огледа у интегрисању менаџмента знањем у процес стратешког управљања.

Докторска дисертација припада научној области организационих наука, ужој научној области менаџмент знањем.

Ментор проф. др Дејан Петровић поседује одговарајуће компетенције за вођење дисертације у виду објављених радова у научним часописима међународног значаја из стратешког менаџмента и менаџмента знањем као ужих научних области. Одговарајући научни радови ментора су наведени приликом пријаве теме докторске дисертације кандидаткиње.

1.2. Биографски подаци о кандидату

Драгана Рошуљ (девојачко Бунчић), рођена је 20.11.1985. у Сиску, у Хрватској. Након средње школе, 2004. године уписала је Вишу политехничку школу у Београду, смер за менаџмент квалитетом и завршила са просечном оценом 9,28 и проглашена студентом генерације за 2006/2007 годину. Одбранила завршни рад са оценом 10 на тему: „Улога сертификационог тела за производе у савременом концепту квалитета“, чиме је стекла звање Инжењер за менаџмент квалитетом.

Специјалистичке струковне студије уписала 2008. године на Високој школи струковних студија – Београдској политехници, и завршила 2009. године са просечном оценом 9,87. Одбранила завршни рад са оценом 10 на тему: „Акредитација тела која врше сертификацију особа“, и стекла звање Струковни инжењер менаџмента – специјалиста.

Основне академске студије завршила 2009. на Факултету за менаџмент малих и средњих предузећа са просечном оценом 9,37. Одбранила завршни рад са оценом 10 на тему: „Успостављање система менаџмента квалитетом у високом образовању по пројектном концепту“, и стекла звање Менаџер.

Дипломске академске студије – мастер завршила на Факултету за примењени менаџмент, економију и финансије 2013. године, са просечном оценом 9,58. Одбранила завршни рад са оценом 10 на тему: „Побољшање квалитета наставног процеса у високошколској установи на основу потреба и очекивања студената као корисника услуге“, и стекла звање Мастер менаџер.

Докторске академске студије уписала је 2015. године на Факултету организационих наука, студијски програм Менаџмент. Положила је све испите предвиђене планом и програмом докторских студија, са просечном оценом 9,2 и одбранила приступни рад.

Од 2008. године запослена на Високој школи струковних студија – Београдска политехника, која је сада један од одсека Академије техничких струковних студија Београд, као асистент за ужу стручну област инжењерски менаџмент.

✓ **у наставном процесу**

- Од 2008. године до 2010. године демонстратор на предметима Стандардизација и оцењивање усаглашености, Систем менаџмента квалитетом, Менаџмент квалитетом, Радна и Стручна пракса.
- Од 2010. године до 2012. године демонстратор на предметима Стандардизација и оцењивање усаглашености, Систем менаџмента квалитетом, Менаџмент квалитетом.
- Од 2012. године до 2017. године сарадник на предметима Систем менаџмента квалитетом, Методе и технике у менаџменту, Менаџмент квалитетом и Савремене методе у обезбеђењу квалитета производа.
- од 2017. асистент на предметима Методе и технике у менаџменту, Менаџмент квалитетом, Основе квалитета, Систем менаџмента квалитетом, Основе комуникација у менаџменту квалитетом, Инжењерска истраживања, Стручна пракса.

✓ **у ненаставном процесу**

- од 2009. године стручни сарадник у Служби квалитета Београдске политехнике, а од када је формирана Академија стручни сарадник у Центру за квалитет:
 - учествује у раду Одбора за квалитет Академије,
 - као члан тима за акредитацију установе и студијских програма, учествује у поступку акредитације Академије техничких струковних студија и њених студијских програма;
 - ради на примени, одржавању, развоју и унапређењу система менаџмента квалитетом Академије,
 - као члан тима за интерне провере, учествује у процесу спровођења интерних провера у Академији.

У оквиру наставног процеса реализује вежбе, води евиденције о одржаној настави и присуству студената, обавља консултације са студентима у изради семинарских радова и презентација, обавља консултације са студентима при изради пројектног задатка у вези са инжењерским истраживањима и при изради завршних радова, учествује у процесу преиспитивања описа предмета и детаљних планова извођења наставе.

У оквиру процеса студентског вредновања педагошког рада наставника и сарадника оцењена са оценом 4.028 (максимална оцена 5).

✓ **Релевантни курсеви**

- Похађала и успешно завршила Курс за интерне провераваче система менаџмента квалитетом ISO 9001:2015, у организацији Bureau Veritas. 2022. године.
- Похађала семинар „Тумачење захтева нове верзије ISO 9001:2015 и препоруке за његову примену“ у Институту за стандардизацију Србије.
- Похађала и успешно завршила Курс за интерне провераваче система менаџмента квалитетом ISO 9001, у организацији LLOYD'S REGISTER d.o.o. 2011. године.
- Тренинг: Високошколска дидактика 23. – 26.09.2015. Филозофски факултет Универзитета у Београду (Развој академских компетенција универзитетских наставника).

2. ОПИС ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1 Садржај дисертације

Докторска дисертација има 270 страница, садржи 38 слика, 105 табела и 185 литературних извора. На почетку дисертације дат је сажетак на српском и енглеском језику, а на крају дисертације налази се биографија и три обавезна прилога: Изјава о ауторству, Изјава о истовестности штампане и електронске верзије рада и Изјава о коришћењу.

Докторска дисертација се састоји из следећих поглавља и потпоглавља:

1. УВОД
2. МЕТОДОЛОГИЈА
 - 2.1 Проблем истраживања
 - 2.2 Предмет истраживања
 - 2.3 Циљеви истраживања
 - 2.4 Полазне хипотезе
 - 2.5 Методе истраживања и истраживачки инструменти
 - 2.6 Популација и узорак
 - 2.7 Операционализација - одређивање индикатора
3. ТЕОРИЈСКИ ОКВИР
 - 3.1 Менаџмент знањем
 - 3.1.1 Појам и подела знања

- 3.1.2 Подаци, информације и знање
- 3.1.3 Појам менаџмента знањем
- 3.1.4 Модели менаџмента знањем
- 3.2 Стратешки менаџмент
 - 3.2.1 Појам и значај стратешког менаџмента
 - 3.2.2 Модели стратешког менаџмента
- 3.3 Мала и средња предузећа
 - 3.3.1 Појам и подела малих и средњих предузећа
 - 3.3.2 Институционални аспекти за пословање малих и средњих предузећа
 - 3.3.3 Менаџмент знањем у малим и средњим предузећима - специфичности и препоруке
 - 3.3.4 Стратешки процеси у МСП
 - 3.3.5 Сличности и разлике МСП и великих предузећа у погледу менаџмента знањем
 - 3.3.6 Повезаност стратегије менаџмента знањем и пословне стратегије
- 4. АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА
 - 4.1 Уводно разматрање о анализи резултата
 - 4.2 Демографске карактеристике узорка
 - 4.3 Резултати емпиријског истраживања менаџмента знањем у МСП у Србији
 - 4.3.1 Перцепција руководства менаџмента знањем у МСП
 - 4.3.2 Подршка руководства менаџменту знањем у МСП
 - 4.3.3 Примена процеса менаџмента знањем у МСП
 - 4.4 Резултати емпиријског истраживања процеса стратешког менаџмента у МСП
 - 4.4.1 Перцепција руководства процеса стратешког менаџмента у МСП
 - 4.4.2 Примена фаза стратешког менаџмента у МСП
 - 4.5 Повезаност процеса менаџмента знањем и стратешког управљања у МСП
 - 4.5.1 Уводна разматрања
 - 4.5.2 Анализа утицаја менаџмента знањем на процес стратешког управљања у МСП
- 5. ДИСКУСИЈА РЕЗУЛТАТА
 - 5.1 Дискусија резултата перцепције руководства менаџмента знањем
 - 5.2 Дискусија резултата процеса менаџмента знањем

- 5.3 Дискусија резултата перцепције руководства стратешког менаџмента
- 5.4 Дискусија резултата процеса стратешког менаџмента
- 5.5 Дискусија резултата утицаја менаџмента знањем на стратешко управљање у МСП
- 5.6 Допринос и примена
- 5.7 Импликације за даља истраживања
- 5.8 Ограничења
- 6. ПРЕДЛОГ КОНЦЕПТА СТРАТЕШКОГ УПРАВЉАЊА МСП
ЗАСНОВАНОГ НА ПРОЦЕСИМА МЕНАЏМЕНТА ЗНАЊЕМ
- 6.1 Опис концепта
- 6.2 Специфичност концепта за мала и средња предузећа
- 7. ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОГ

БИОГРАФИЈА

ИЗЈАВЕ

2.2 Кратак приказ појединачних поглавља

Докторска дисертација под називом „Концепт стратешког управљања малим и средњим предузећима заснован на процесима менаџмента знањем“, састоји се од 7 поглавља: увод, методологија истраживања, теоријски оквир, анализа резултата, дискусија резултата, опис концепта и закључак.

Прво поглавље докторске дисертације је увод у докторску дисертацију и оправданост истраживања. У другом поглављу рада дефинисан је проблем и предмет истраживања. Представљени су циљеви и хипотезе истраживања. Такође, дат је приказ популације и узорка истраживања, методе које су примењене и извршена је операционализација индикатора у циљу ближег одређења предмета истраживања.

У трећем делу рада, дат је приказ теоријске анализе доступне литературе, са акцентом на процесе управљања знањем и процесе стратешког менаџмента у МСП. У теоријском делу, пошло се од појма и врста знања. Такође, представљене су

разлике између појмова податак, информација и знање. Приказане су дефиниције и тумачење појма менаџмента знањем у доступној литератури.

У наставку рада, приказани су и модели менаџмента знањем аутора који су најчешће цитирани у литератури. Поред модела менаџмента знањем, приказани су и одређени модели стратешког менаџмента, који су били доступни у литератури. Такође, указано је на појам и значај стратешког менаџмента.

Дат је теоријски преглед карактеристика МСП, и посебно су истакнуте специфичности менаџмента знањем и процеса стратешког менаџмента у МСП и препоруке за њихову примену (на основу стандарда, доступне литературе и добре праксе дате у упутствима европских институција). У наставку рада, идентификоване су и анализиране сличности и разлике МСП и великих организација у погледу менаџмента знањем. Посебан осврт начињен је у погледу повезивања и усклађивања менаџмента знањем тј. стратегије управљања знањем и пословне стратегије у МСП.

У четвртом поглављу приказана је структура узорка и испитаника. Анализирана је перцепција руководства оба процеса, а затим су анализирани процеси менаџмента знањем и процеси стратешког менаџмента са аспекта примене у МСП. На крају четвртог дела анализирана је повезаност менаџмента знањем и стратешког менаџмента у МСП. У петом поглављу извршена је синтеза теоријског и емпиријског дела, тј. урађена је дискусија резултата. Такође, у оквиру петог поглавља представљени су доприноси истраживања, импликације за даља истраживања, као и ограничења истраживања.

На основу свих анализа менаџмента знањем и стратешког менаџмента у МСП, у шестом поглављу предложен је и описан концепт стратешког управљања МСП заснован на процесима менаџмента знањем.

На крају је дат закључак у коме се сумирају резултати истраживања повезивања менаџмента знањем и процеса стратешког управљања у МСП и развоја оваквог концепта управљања МСП.

3. ОЦЕНА ДИСЕРТАЦИЈЕ

3.1. Савременост и оригиналност

У данашњем брзом и конкурентном пословном окружењу, знање је постало кључни фактор за опстанак и раст организација. Менаџмент знањем и стратешки менаџмент представљају значајна поља истраживања, док је њихова интеграција, посебно у контексту малих и средњих предузећа (МСП) релативно ново и недовољно истражено поље.

Овакав приступ управљању које комбинује менаџмент знањем и стратешки менаџмент омогућава дубље разумевање како управљање знањем може утицати на стратешке одлуке и дугорочни успех МСП и пружа практичне смернице МСП за побољшавање пословних перформанси путем ефективног коришћења знања.

Истраживање анализира тренутну ситуацију и предлаже нови концепт стратешког управљања МСП заснован на процесима менаџмента знањем, а у складу с тим ово истраживање има потенцијал да допринесе развоју нових концепата и модела у овој области.

3.2. Осврт на референтну и коришћену литературу

Кандидаткиња је анализирила релевантну и актуелну литературу за израду дисертације у складу са предметом истраживања. Литература обухвата значајне публикације доступне претраживањем научних и стручних часописа и индексних база и ауторе из уже научне области дисертације.

У дисертацији је представљена теоријска анализа доступне литературе и модели који су најчешће цитирани, што даје темељ истраживању. Истовремено, укључене су препоруке засноване на међународним стандардима, упутствима и доброј пракси европских институција, што чини истраживање релевантним и применљивим у пракси.

3.3. Опис и адекватност примењених научних метода

Примењене методе истраживања и анализе прикупљених података, су следеће:

- прикупљања података кроз теоријски преглед литературе,

- методе анализе и синтезе,
- методе индукције и дедукције.

За анализу података примењене су:

- дескриптивна статистика,
- методе статистичке обраде података (корелациона анализа, регресиона анализа),
- подаци су обрађени у статистичком софтверском пакету SPSS.

Прва анализа спроведена у докторској дисертацији била је провера усаглашености варијабли са нормалном расподелом. Циљ ове анализе било је добијање информација о карактеру варијабли ради примене одговарајућих статистичких тестова у даљој анализи и обради података. Ни једна варијабла у овом истраживању не подвргава нормалној расподели, што је био разлог за примену непараметарских метода статистичке анализе.

За добијање почетних информација о параметрима истраживања примењена је дескриптивна статистика. Израчунате су средња вредност, као и стандардна девијација као показатељ варијабилности, док су минималне и максималне вредности коришћене као мере распона варијабли.

Након добијања средњих вредности за варијабле, од значаја је било испитати да ли су разлике средњих вредности последица варијабилности у узорку (случајности) или су те разлике последица статистички значајних разлика као последица одговарајућих ставова и уверења испитаника. За тестирање разлика средњих вредности примењен је Фридманов непараметарски тест. За утврђивање постојања разлика у варијанси једне варијабле између група које су формиране према величини предузећа коришћен је χ^2 -тест и Краскал-Волисов тест (Kruskal-Wallis test).

Да би се добио детаљнији увид о томе да ли у оквиру уочених статистички значајних разлика средњих вредности постоји и колико је јака зависност између зависне варијабле и независне варијабле, спроведена је анализа корелације ових варијабли. У анализи корелације коришћен је Пирсонов коефицијент (Pearson r)

корелације. У циљу детаљнијег разматрања повезаности варијабли код којих је уочена међузависност примењена је регресиона анализа.

3.4. Применљивост остварених резултата

Главни резултат до кога се дошло током изведеног истраживања у оквиру ове докторске дисертације је предложени концепт стратешког управљања МСП заснован на менаџменту знањем.

Предложени концепт, у виду подршке управљању МСП, представља алат који је доступан свим предузећима без обзира на њихову величину, с тим што је предложени концепт специфичан за МСП у делу где су приказани токови знања кроз процес стратешког управљања, односно где је успостављена интеракција и повратна веза између процеса стратешког управљања и елемената менаџмента знањем.

Применљивост добијених резултата у овом истраживању може се сагледати кроз неколико аспеката који указују на то како концепт стратешког управљања малим и средњим предузећима заснован на процесима менаџмента знањем може донети конкретне користи МСП.

Примена постојећег и стицање новог знања током анализе окружења омогућава МСП да боље разумеју своје конкуренте, тржишне трендове и ризике. Знање стечено током анализе и планирања омогућава креирање стратегија које су више усклађене са реалним потребама и могућностима предузећа, чиме се повећава вероватноћа њиховог успеха. Све ово доприноси бољем стратешком управљању.

Концепт подстиче размену знања међу различитим тимовима, што доводи до боље сарадње и координације током имплементације стратегија. Дељење тј. размена знања омогућава бржу и ефикаснију примену стратешких иницијатива. У складу с тим утиче се на побољшање комуникације и сарадње унутар организације.

Стварање радне групе која координира процесима менаџмента знањем и стратешког управљања промовише културу континуираног учења и иновација, што је кључно за дугорочни успех МСП, а тиме се доприноси развоју културе знања.

Кроз систематско стицање, чување и примену знања, МСП могу оптимизовати коришћење својих ресурса, смањити трошкове и повећати оперативну ефикасност. Имплементацијом мера за задржавање кључног знања, организација осигурава да критичне информације остају доступне и након одласка запослених или промена у организацији. Све ово заједно утиче на оптимизацију коришћења ресурса и спречавање губитака знања, а тиме на ефикасност управљања знањем.

Са интегрисаним процесима менаџмента знањем и стратешког управљања, МСП могу брже реаговати на промене на тржишту и уводити иновације, што је кључно за одржавање конкурентности.

Систематски приступ управљању знањем подржава остваривање стратешких циљева, што доводи до дугорочне одрживости и успеха предузећа.

Примењивањем овог концепта, руководство стиче нова знања и вештине у управљању предузећем, што доприноси њиховом професионалном развоју и способностима за доношење бољих одлука.

Узимајући у обзир претходно наведене аспекте, примењивост добијених резултата у истраживању показује да интеграција стратешког управљања и менаџмента знањем може донети значајне користи за МСП. Овај концепт не само да побољшава оперативну ефикасност и конкурентску позицију, већ и подржава дугорочни развој и одрживост предузећа.

3.5. Оцена достигнутих способности кандидата за самостални научни рад

Области научног интересовања кандидаткиње Драгане Рошуљ су менаџмент, менаџмент квалитетом, менаџмент знањем, стратешко управљање. Кандидаткиња је стекла педагошко и истраживачко искуство кроз вишегодишњи теоријски и практични рад као асистент на предметима из области инжењерског менаџмента. Објавила је више научних и стручних радова, учествовала у раду конференција из области менаџмента, урадила приступни рад и пријавила тему докторске дисертације.

Кандидаткиња је током сарадње показала заинтересованост, знање и способност за научно-истраживачки рад. Узевши у обзир целокупно залагање и остварене резултате у научно-истраживачком раду, закључујемо да је кандидаткиња оспособљена за даљи самосталан научно-истраживачким рад.

4. ОСТВАРЕН НАУЧНИ ДОПРИНОС

4.1. Приказ остварених научних доприноса

Главни допринос који произлази из истраживања огледа се у дефинисању и јаснијем сагледавању утицаја и значаја менаџмента знањем у стратешком управљању МСП. Поред тога, значајан допринос ове дисертације огледа се и у успостављеним везама између одређених процеса менаџмента знањем и процеса стратешког управљања МСП. Холистички приступ омогућава дубље разумевање комплексности односа између менаџмента знањем и стратешког управљања у МСП.

Из угла примењене методологије рад је обележен развојем одговарајућег оквира у коме су процеси менаџмента знањем стављени у службу стратешких процеса у МСП. Постоји и одређени допринос у операционализацији што подразумева потврду валидности и поузданости индикатора који су коришћени у овом истраживању.

Научни доприноси огледају се у:

- Систематизацији, проширивању и продубљивању знања у области стратешког управљања у МСП и његовом повезивању са менаџментом знањем;
- Развоју концепта стратешког управљања МСП заснованог на менаџменту знањем;
- Дефинисању процеса менаџмента знањем који имају утицај на стратешко управљање МСП;
- Идентификацији фактора попут подршке руководства менаџменту знањем, искуства у управљању знањем и развијености културе менаџмента знањем као кључних за успешно повезивање менаџмента знањем са стратешким управљањем у МСП;

- Дефинисању праваца будућих истраживања на тему МСП, на основу дефинисаних темеља.

Стручни доприноси огледају се у:

- Развоју концепта који се може практично примењивати у МСП;
- Унапређењу поступка примене менаџмента знањем у МСП;
- Унапређењу процеса стратешког управљања у МСП његовим повезивањем са процесима менаџмента знањем.

Друштвени доприноси огледају се у:

- Подстицању примене стратешког управљања у МСП у земљама у развоју као што је Србија;
- Подизању општег нивоа схватања и перцепције менаџмента знањем у МСП у контексту стратешког управљања, у реалној примени.

Одређени доприноси се огледају и у:

- Потврђивању теоријске претпоставке о важности интеграције менаџмента знањем са стратешким управљањем, посебно у контексту формулисања и спровођења пословне стратегије. Ово је важно јер пружа емпиријску подршку теоријским концептима и доприноси бољем разумевању како ови процеси функционишу у пракси.
- Идентификацији фактора попут подршке руководства, искуства у управљању знањем и развијености културе менаџмента знањем као кључних за успешно повезивање менаџмента знањем са стратешким управљањем, а тиме и пружању практичних смерница за МСП. Разумевање ових фактора омогућава власницима и руководству да боље планирају и имплементирају стратегије за унапређење пословања.

Укупно гледано, овај истраживачки рад доприноси бољем теоријском и практичном разумевању везе између менаџмента знањем и стратешког управљања у МСП, пружајући корисне смернице за унапређење пословних пракси у овој области.

4.2. Критичка анализа резултата истраживања

У складу са дефинисаним предметом и циљевима истраживања, урађена је анализа процеса стратешког управљања и процеса менаџмента знањем у МСП. На основу добијених резултата, којима су потврђене и претпоставке у литератури о њиховој повезаности, дате су препоруке за побољшавање постојећег стања кроз предложени концепт, чиме је остварен општи циљ ове дисертације. Значајан аспект је то што је истраживање спроведено у сектору малих и средњих предузећа која чине покретачку снагу привреде и развоја националне економије, и један од кључних стубова економског развоја земље.

Уопштено посматрано, ово истраживање значајно доприноси теоријском и практичном разумевању везе између менаџмента знањем и стратешког управљања у МСП, уз пружање корисних смернице за унапређење пословних пракси у овој области.

4.3. Верификација научних доприноса

Верификација научних доприноса је обављена објављивањем радова у међународним часописима, као и у зборницима радова са националних и међународних конференција.

Рад у истакнутом међународном часопису – M22

1. **Rošulj, D.**, Petrović, D., Arsić, S. (2024). Knowledge Management in Serbian SMEs: Key Factors of Influence on Internal and External Business Performances. MDPI Sustainability 2024, Volume 16, Issue 2, 797. <https://doi.org/10.3390/su16020797>
2. Arsić; S., Banjević; K., Nastasić; A., **Rošulj, D.**, Arsić, M.:(2019). Family Business Owner as a Central Figure in Customer Relationship Management. MDPI Sustainability 2019, Volume 11, Issue 1, 77. <https://www.mdpi.com/2071-1050/11/1/77#>

Предавање по позиву са међународног скупа штампано у целини M31

1. Настасић, А., Бањевић, К., Јовановић, Д., **Рошуљ, Д.** Четврта индустријска револуција: будућност образовања и занимања; 10. Међународни научно-

стручни скуп за Информационе Технологије са мултидисциплинарним секцијама; Бања Лука, Република Српска; 2018; ISBN 978-99976-34-33-7.

2. **Рошуљ, Д., Миладиновић, В., Јовановић, Д.** Место и улога менаџмента знањем у међународним стандардима за системе менаџмента. 14. Међународни научно-стручни скуп за Информационе Технологије за е-Образовање; Бања Лука, Република Српска; 2022; ISBN 978-99976-87-07-4.

Саопштење са међународног скупа штампано у целини – М33

1. Рошуљ, Д., Миладиновић, В., Јовановић, Д. Место и улога менаџмента знањем у међународним стандардима за системе менаџмента; 14. Међународни научно-стручни скуп Информационе Технологије за електронско образовање; Бања Лука, Република Српска; 2022; ISBN 978-99976-87-07-4 http://www.iteo.rs.ba/sites/default/files/ITeO_Zbornik_radova_2022.pdf

Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини – М63

1. **Рошуљ, Д., Пејовић, Г., Настасић, А., Бањевић, К.** Улога и значај менаџмента знањем са становишта захтева стандарда серије ISO 9000; V Научно – стручни скуп ПОЛИТЕХНИКА – 2019 са међународним учешћем; ВШСС Београдска политехника, Београд, 2019. ISBN: 978-86-7498-081-1.
2. Ђурић, Д., Ђурић, Д., **Рошуљ, Д.** Основна обележја конкурентности глобалних организација. VI Научно – стручни скуп ПОЛИТЕХНИКА – 2021 са међународним учешћем; Академија техничких струковних студија Београд. Београд. 2021. ISBN-978-86-7498-087-3.
3. **Рошуљ, Д., Петровић, Д., Бањевић, К., Настасић, А., Ђурић, Д.** Знање као значајан фактор у процесу управљања променама. VI Научно – стручни скуп ПОЛИТЕХНИКА – 2021 са међународним учешћем; Академија техничких струковних студија Београд. Београд. 2021. ISBN-978-86-7498-087-3.

5. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

На основу прегледа докторске дисертације под називом „Концепт стратешког управљања малим и средњим предузећима заснован на процесима менаџмента знањем“ кандидаткиње Драгане Рошуљ, Комисија констатује да је докторска

дисертација написана у складу са свим захтевима стандарда научно-истраживачког рада, као и да испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, стандардима, правилницима и Статутом Факултета организационих наука, Универзитета у Београду.

Тема докторске дисертације је актуелна, а резултати добијени истраживањем одговарају предмету и циљевима истраживања. Истраживање приказано у дисертацији је оригинално, а резултати пружају допринос развоју науке у домену менаџмента. Имајући у виду актуелност теме, сложеност проблема и постигнуте резултате, може се закључити да ова дисертација задовољава научне критеријуме и показује способност кандидаткиње Драгане Рошуљ за самосталан научно-истраживачки рад.

На основу свега наведеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Факултета организационих наука да се докторска дисертација под називом „**Концепт стратешког управљања малим и средњим предузећима заснован на процесима менаџмента знањем**“, кандидаткиње Драгане Рошуљ прихвати, изложи на увид јавности и упути на коначно усвајање Већу научних области техничких наука Универзитета у Београду.

У Београду, 20. јун 2024. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Др Дејан Петровић, редовни професор,
Универзитет у Београду, Факултет организационих наука

Др Марко Михаић, редовни професор,
Универзитет у Београду, Факултет организационих наука

Др Небојша Бојовић, редовни професор,
Универзитет у Београду, Саобраћајни факултет